

letošnji prešernovi nagrajenci iz centra

V življenju nimam neizpolnjenih želja

Vanda Gerlovič je že dolgo vrsto let naša najboljša operna solistka. V letih svojega umetniškega delovanja je pela domala vse sopranske vloge dramskega značaja. S svojim bogatim, žametnim glasom je vedno dosegala priznanja občinstva in kritike doma in po svetu. Mnogokrat je gostovala v tujini, vendar pa je ves čas svojega umetniškega delovanja ostala zvesta domači operni hiši in s tem prispevala nesporen delež k ugledu našega opernega gledališča. Prešernova nagrada je priznanje njenemu življenjskemu delu.

– Kaj trenutno požete?
– Sicer sem že v pokoju, letos pa pojem v Operi v predstavi Don Juan. In na koncertih. Zelo rada pojem otrokom in dokler imam še glas, bi rada pela po šolah, domovih za ostarele in drugod. To mi daje veliko zadovoljstvo, pa tudi otrokom in odraslim je všeč. Pred kratkim sem pela dijakom na Poljanski gimnaziji, bili so navdušeni, jaz pa zelo srečna. Ta neposreden stik s poslušalci ustvari nekakšen fluid, ki ga ni mogoče pozabiti.

– Ali vam je sedaj, ko niste polno zaposleni, dolgčas po Operi?

– Ne, ni mi. Treba se je znati posloviti od tega v pravem času. V življenju nimam neizpolnjenih želja. Pela sem vse vloge, ki sem si jih želela, vse doslej nisem imela dovolj prostega časa, sedaj pa se končno lahko popolnoma posvetim

družini in sinu, ki odrašča.

– Slišala sem, da so vam vse vloge enako drage, pa bi vseeno rada zvedela, katera je tista, ki vam je najbolj pri srcu.

– Mojemu glaslu pravzaprav najbolj odgovarja Puccini. Sem čustvena, zato mi je najbolj všeč ljubezen in materinstvo, ki sem ga našla v Ma-

dame Butterfly. Všeč mi je tudi Tosca, pa Fidelio...

– Poklic opernega pevca je zelo zahteven.

– Operni pevec mora biti pevec in igralec. Tisti, ki le bere note in ne da v vlogo ničesar, je prazen pevec in ljudje ga ne poslušajo z veseljem. Opero je treba doživeti pevsko in igralsko, od začetka do konca, le tako sta lahko

zadovoljna pevec in poslušalec. Operni pevci imamo zaradi težavnosti poklica beneficiano delovno dobo.

– Ste že dolgoletna stanovalka občine Centra. Kaj bi po vašem mnenju bilo treba urediti, da bi bilo življenje v naši občini boljše.

– Predvsem bi bilo treba nekaj ukreniti z zrakom. Morda bi bilo dobro narediti tako, kot v drugih mestih, kjer v centru nimajo prometa. Potem bi naši otroci, ki poleg polnih krožnikov hodijo blede in pokašljejejo, bili bolj zdravi. Če bi ljudje več hodili peš, bi bilo manj infarktov. Mnogokrat sem zelo nesrečna zaradi slabega zraka, ker zelo slabo vpliva na glas. Če pa pevec nima dobrega glasu, težko naredi dobro predstavo. Bolj bi bilo treba paziti tudi na čistočo. »Snaga« naredi svoje, stanovalci pa bi morali sami paziti na čistočo okoli hiš, navaditi bi morali tudi otroke, da bi znali ceniti čiste zelenice in parke.

– Kaj boste delali v bližnji prihodnosti?

– Imela bom nekaj koncertov, prvega v kratkem v Šmartnem pri Litiji.

– Kateri dogodek vam je v vaši karieri posebej ostal v spominu?

– Nekoč sem pela na Rašici vajencem neke strokovne šole. Bilo jih je okoli tisoč, jaz pa sem pela partizanske pesmi ob spremljavi harmonike. Bilo mi je lepše kot na gostovanjih v tujini.

Jazz klub je bil zbirališče ilegalcev

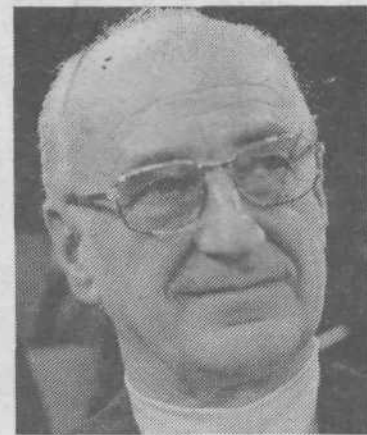
Bojan Adamič je utemeljitelj slovenske zabavne glasbe. Ogromen in pomemben je tudi njegov opus filmske glasbe, kjer je z izrazitim smislom za filmski medij mojstrsko dopolnil vizualni del filmske stvaritve z ustrezno, smiselno poglajeno in dognano glasbo. Njegov opus zajema tudi skladateljsko in dirigentsko dejavnost, s katero je skozi desetletja bogatil slovenski in jugoslovanski radijski in televizijski program. Za ustvarjalni opus v filmski in zabavni glasbi je letos prejel Prešernovo nagrado.

– Za koliko filmov ste napisali glasbo?

– Vseh je okoli dvesto. To so celovečerni filmi, televizijski, kratki dokumentarni, inozemski, umetniški...

– Kakšno glasbo pa najraje ustvarjate?

– Najraje imam ravno filmsko in orkestralno glasbo, čeprav je v domači glasbi že tako, da se mora človek sprijazniti z vsem.

– Ste tudi predsednik Društva slovenskih skladateljev?

– Ja, poleg tega pa še predsednik Jugoslovanske zveze organizacij skladateljev. To mi vzame dosti časa, saj moram zaradi tega enkrat ali dvakrat na teden v Beograd, poleg mojega rednega dela, ki me stalno kliče sem in tja. Zadnje čase delam predvsem v Novem Sadu in v Prištini, tako da sem neprestano na poti.

– Vi ste utemeljitelj slovenske zabavne glasbe. Kdaj ste se začeli ukvarjati z njo?

– Pred vojno sem diplomiral na akademiji in sem želel biti koncertni pianist. Imel sem tudi nekaj koncertov, pa je prišla vojska... Zabavno glasbo sem prvič slišal okoli leta 1924, potem sem spoznal šlagerje, ki jih še danes poznamo – Valencija, Ramona in druge, slišal sem prve plošče z jazz glasbo – prvi, ki sem ga slišal je bil ravno Duke Ellington in to me je navdušilo za jazz. Usta-

novili smo plesni orkester, ki se je imenoval Ronni. Pred vojno je bilo v Ljubljani deset takih orkestrorov, kar je več kot kadarkoli. Med vojno smo ustanovili jazz-klub, ki je bil zbirališče članov OF. Mnogi izmed njih so med vojno padli v partizanih ali v ilegalnih borbah v Ljubljani. Po vojni pa smo iz članov prejšnjih orkestrorov sestavili plesni orkester, ki še danes deluje na RTV Ljubljana.

– Kdaj ste napisali prvo popevko?

– To je bilo že pred vojno – recimo popevka »Mi smo vsi še mladi« ali »Ti si mi vse«, ki so jih med vojno partizani prepevali v nešteto verzijah.

– S čim se ukvarjate poleg glasbe?

– S fotografijo. Ravno sedaj

Stil mi je prirojen

Janez Menart je kot pesnik izrazito izvirna in samosvoja osebnost. Širši javnosti se je predstavil leta 1953 v zbirki *Pesmi štirih*, s katero je stopila v slovensko literaturo nova generacija. Kasneje je izdal še pesniške zbirke *Semafori mladosti*, *Bela pravljica*, *Spomenik brez podstavka*, *Pesniški listi*, *Pesmi o naših dneh*, *Srednjeveške balade*, *Pesnik se predstavi*, *Pod kužnim znamenjem*, vsak čas pa bo izšla zbirka njegovih pesmi z naslovom *Statve življenja*. Slovincem je prevedel *Villona*, *Shakespeara*, *Preverta*, *Byrona* in *Musseta*. Za svoje pesniško in prevajalsko delo je letos dobil Prešernovo nagrado.

– Zadnje čase vas novinarji močno oblegajo.

– No, to se zgodi ob takih priložnostih, kot je tale. Zato bom pa imel naslednjih dvajset let mir.

– Ste že dolgo občan Centra?

– Skoraj vse svoje življenje sem preživel v Centru, davke plačujem Centru in to redno.

– Kaj bi vi izboljšali v tej občini?

– Ja, ena stvar je, o kateri sem se že pogovarjal s predsednikom občine. Vodniku bi lahko ograjo popravili. Tako lep kip je, »Rast« lepo skrbi za rože, ograja pa rjavi in jo bo težko popraviti. Če ne bo šlo drugače, bom sam zaprosil za dovoljenje, da lahko kupim minij in jo prebarvam.

– Pa še kaj?

– Ja, še nekaj je – ljubljanski

kolodvor. To je strašna zadeva. Še čudno, da je tako malo nesreč pri odprtih tirih. Nevarno je, pa še neugledno. Sicer je vsak tak prostor podvržen svinjariji, če je pa še vse staro... Tujci menijo, da je Ljubljana sorazmerno lepo mesto, da pa ima tako postajo... In vlaki vedno vozijo, tudi kadar ceste in ostalo odpove.

– Kaj v tem trenutku počnete?

– Predvsem prevajam podnaslove za televizijo. To je moja služba, ki mi vzame veliko časa, da mi ga dosti ne ostane za kaj drugega.

– Kaj pa pesnikovanje?

– Pripravljam izbor pesmi Victorja Hugoja, pišem pa tudi ep o kmečkih puntih. To je pesnitev, ki jo pišem že od sedemnajstega leta in upam, da jo bom kmalu dokončal. V mojih letih človek že nima več toliko volje niti moči, da bi delal tako kot v mlajših letih.

– Pri sedemnajstih ste že pisali ep, kdaj pa ste potem napisali prvo pesem?

– Pri devetih letih.

– Lahko bi rekli, da v vaših pesmih obravnate sodobna vprašanja v klasičnih pesniških oblikah.

– Sta dve vrsti poezije – prva je tradicionalna po obliki in humanistična po vsebini. Druga je poezija pisana za pesnike in kritike, moderna, bi rekli, ki se vrti v tem ozkem krogu. Med obema je cela paleta možnosti. Meni je moj stil prirojen, morda malo privzgojen. Ampak pri poeziji je toliko drugih stvari, ki določijo ali je poezija moderna ali ne. Klasična ali ne klasična oblika je važna le površnemu presojevalcu.

– Kaj pa sodobnost vaših tem?

– So stvari, ki niso vezane na trenutek, so življenjska vprašanja, ki vedno znova iščejo odgovor. Ljubezen, življenje sta temi, ki jih poezija vedno obravnava, vendar v vsakem času drugače. Poleg tega so v življenju spoznanja, ki jih mora človek vsak zase odkriti, tako kot se mora vsakdo naučiti hoditi. Vsak človek išče svoj odnos do sveta in sebe in zaradi tega je sodobnost tudi preteklost in prihodnost, umetnost pa zaradi tega ostaja večna.

se dogovarjam z Mladinsko knjigo, da bi izdali knjigo fotografij naših folklornih mask – pustnih mask in kurentov.

– Kaj delate na področju glasbe?

– Trenutno pišem glasbo za film *Partizanska eskadrilja*, ki ga snema režiser Hajrudin Kravec-Siba. Pišem pa tudi kantato za mladinski pevski zbor za žalno slovesnost na Zaloški cesti, ki bo enkrat aprila.

– Kot občan Centra mi še povejte, kaj bi po vašem mnenju bilo treba urediti v naši občini.

– Vsi, ki živimo na kolesih, podpiramo s kaznimi za napačno parkiranje občino, ker parkirni prostori niso urejeni. To bi bilo nujno treba urediti, saj smo nekateri, ki skačemo iz enega konca Ljubljane na drugega, vezani na avto in si pri tem, ko narobe parkiramo, ne moremo pomagati.

DOGOVORI

Prešernova 26, p. p. 191 – Telefon: 312-634/21 – Izhaja štiriinajstredno – Naklada 16.000 izvodov

IZDAJATELJSKI SVET:

Vojko Novak (predsednik), Blaž Matekovič, Viktor Damjan, Marjan Meyer, Franci Strle, Breda Pavlič, Ljilja Cepuš, Karel Destovnik, Tatjana Pust, Artur Borjše, Mišo Javornik, Vladimir Jerman in Ivan Hafner.

UREJA UREDNIŠKI ODBOR:

Zvone Kržnik (glavni urednik), Mišo Javornik (odgovorni urednik), Sonja Seljak (sekretar uredništva), Matije Čož (tehnični urednik), Artur Borjše, Bogdan Pogačnik, Bogdan Fajon, Vladimir Jerman, Cvetlo Stibilj. Rokopisov ne vračamo. Tisk: GGP »Delo« Likoarjeva 1